

galerie beeldende kunst in amsterdam

Pier Paolo Pasolini in 1972.

FOTO LETIZIA BATTAGLIA

Alles waar Pier Paolo Pasolini voor stond

PPP Pier Paolo Pasolini. T/m 28 oktober bij Metis-nl, Lijnbaansgracht 316, www.metis-nl.com.

1 november 1975, in de nacht van Allerheiligen, werd de Italiaanse schrijver, filmregisseur, dichter, essayist, homoactivist, marxist en polemist Pier Paolo Pasolini vermoord, waarschijnlijk door het hoerjoch Pino Pelosi. Pasolini's zwaar verminkte lichaam – er was onder andere twee keer met zijn eigen auto over hem heen gereden – werd de volgende ochtend gevonden op het strand van Ostia.

Wie wil zien waar Pasolini voor stond kan terecht in Italiaans restaurant L'Ozio in de Ferdinand Bolstraat (films) en in galerie Metis-nl. De ambitieuze, brede expositie combineert films, grafiek en foto's van, over en met Pasolini.

De Italiaanse Letizia Battaglia, die bekend werd door haar foto's van

maffiaslachtoffers, fotografeerde Pasolini in 1972, tijdens een discussie over zijn *I racconti di Canterbury* (The Canterbury tales), waarin hij de puurheid van het menselijk lichaam bezingt, maar die desalniettemin was verboden door de censuur. Rechts en links stonden ook nu weer lijnrecht tegenover elkaar; de vrijheid van expressie tegenover

Pasolini moet zich totaal onbegrepen hebben gevoeld

wetten die schennis van de eerbaarheid strafbaar stellen. Pasolini, die pornografie als consumptiegoed van het kapitalisme zag, moet zich totaal onbegrepen hebben gevoeld, laten de fraaie zwart-witfoto's zien.

De Mexicaanse Graciela Iturbide

keerde terug naar het desolate strand van Ostia; Alfredo maakte de associatieve film *Le ceneri di Pasolini*, waarin hij betoverende scènes uit Pasolini's meesterwerken combineert met nieuwsbeelden van zijn uitvaart en pratende hoofden, onder andere van een piepjonge Bernardo Bertolucci, de schrijver Alberto Moravia en van Pasolini zelf.

Van Marlene Dumas zijn drie immense litho's te zien, *Le ceneri di Gramsci* (De as van Gramsci) uit 1988, met een verhalend gedicht van Pasolini over Antonio Gramsci, de medeoprichter en eerste leider van de Communistische Partij. Bijzonder zijn ook de schetsen die Dumas maakte van Gramsci en Pasolini. 'De schijn van (seksuele) vrijheid,' noteerde ze in de kantlijn. 'Ze wordt van bovenaf verleend en niet van onderaf veroverd.'

JAN PIETER EKKER

Steenharde, zijdezachte meisjes met pistolen

Armed and relatively dangerous. Vijf sculpturen van Thom Puckey. T/m 27 november in het Kunstfort bij Vijfhuizen, www.kunstfort.nl.

Filmmaker Jean-Luc Godard stelde dat voor een film niets anders nodig is dan een meisje en een pistool. Voor een beeld geldt hetzelfde, bewijzen vijf recente sculpturen van de in Engeland geboren, in Amsterdam wonende Thom Puckey.

Ze tonen jonge, beeldschone, naakte vrouwen met allerlei wapentuig. Een meisje ligt gestrekt achter een mitrailleur. Een liggende

vrouw heeft in beide handen een karabijn – haar pose lijkt op die van Frank Capa's wereldvermaarde foto van een vallende soldaat.

De uit zwart en wit marmer gebeitelde beelden, waarin het negentiende-eeuwse realisme en de twintigste-eeuwse popcultuur samenkomen, zijn steenhard en zijdezacht tegelijk.

Ze zijn bovendien uitstekend op hun plaats in het Kunstfort bij Vijfhuizen, onderdeel van een voormalig immens verdedigingscomplex, bedoeld om vijandige troepen buiten Amsterdam te houden.

Isabelle Schiltz als *Crawling figure*, 2010. BEELD THOM PUCKEY

Hommages aan goden en oude werelden

Pär Strömberg & Stief Desmet. T/m 22 oktober in Galerie Ron Mandos, Prinsengracht 282. www.ronmandos.nl.

Zijn tweets na de overwinning van Zweden op het Nederlands elftal deze week laten zien dat Pär Strömberg zich ook om aardse zaken bekommert.

Zijn schilderijen in Galerie Ron Mandos tonen een andere kant:

Strömbergs (fysieke) landschapsschilderijen zijn hommages aan de goden en oude werelden.

Strömberg schildert in oneindig veel blauwtinten – ijselijke blauwtinten.

Koude winternachten, besneeuwde bergtoppen en naaldbomen, een grote, ronde maan, hutjes waar geen licht brand, en hier en daar het silhouet van een eenzame, ver-

dwaalde wandelaar. Je gaat bijna vanzelf op zoek naar een bloedspoor of een lijk.

Strömbergs ijle, mystieke werken zullen niet ieders kopje thee zijn; daarvoor balanceren ze te veel op de rand van kitsch.

Zijn vakmanschap, dat afspat van alle schilderijen, zowel de kleine, fijne als de overweldigend grote, is echter onmiskenbaar.